

přímo u krajského soudu v České Lípě neb na poště podati dvojmo podpisem oprávněného obhájce opatřenou zmateční stížnost.

D ů v o d y:

Marie Sch-ová provedla zmateční stížnost proti rozsudku v čas, ježto však stížnost nebyla opatřena podpisem oprávněného obhájce, vrátil ji Nejvyšší jako zrušovací soud rozhodnutím ze dne 9. prosince 1925, Zm I 734/25, nalézacímu soudu za účelem opatření podpisu oprávněného obhájce. Dotyčná výzva nalézacího soudu s prvopisem zmateční stížnosti byla podle doručního lístku Sch-ové doručena 2. ledna 1926, ježto pak Sch-ová výzvě té nevyhověla, byla napadeným usnesením krajského soudu v České Lípě odmítnuta. Ve stížnosti proti tomuto usnesení uvádí Sch-ová, že sice doručený lístek podepsala, že však dotyčná výzva nalézacího soudu s prvopisem zmateční stížnosti jí ve skutečnosti doručena nebyla a žádá, by jí byla po zrušení napadeného usnesení ku podpisu jí již podané zmateční stížnosti oprávněným obhájcem neb ku podání nové zmateční stížnosti povolena nová lhůta. Konaným štěním bylo zjištěno, že údaje stížnosti odpovídají pravdě a bylo proto napadené usnesení, ježto Sch-ové ve skutečnosti ona výzva doručena nebyla, podle Šu 3 zák. čís. 3 ř. zák. pro rok 1878 zrušiti. Podle §§ů 6, 284, 285 tr. ř. a zák. čís. 142/1912 ř. zák. jsou lhůty k ohlášení a provedení opravných prostředků neprodlužitelné až na případ Šu 1 ad 3 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878, kde se povoluje další 3denní lhůta k provedení zmateční stížnosti v tom případě, nebylo-li původní v čas podané provedení zmateční stížnosti podepsáno oprávněným obhájcem. Účelem tohoto ustanovení jest, by byla následkem spolupůsobení oprávněného obhájce dána záruka formální správnosti písemně podané stížnosti. Následkem ztráty původní stížnosti nebude ovšem lze zkoumati, zda reprodukováná zmateční stížnost bude obsahově souhlasiti s původní zmateční stížností. Nelze však povolit ku podání podepsané stížnosti lhůtu delší 3 dnů, která se ovšem počítá podle ustanovení Šu 6 tr. ř. a zák. čís. 142/12 ř. zák. a to proto, poněvadž původní lhůta byla již vyčerpána. Z těchto důvodů bylo rozhodnouti tak, jak se stalo.

Čís. 2358.

Po smrti obžalovaného před pravomoci odsuzujícího rozsudku nepřísluší osobám v Šu 282 tr. ř. uvedeným právo podati proti rozsudku opravné prostředky.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1926, Zm II 131/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání stížnost Marie G-ové, pozůstalé manželky obžalovaného do usnesení zemského jakožto nalézacího soudu v Brně ze dne 10. března 1926, jímž odmítnuta byla její zmateční stížnost, jakož i odvolání z rozsudku

ze dne 5. března 1926, kterým byl obžalovaný uznán vinným zločinem zpronevěry ve smyslu Šu 183 tr. zák., pokud čelí proti odmítnutí ohlášené zmateční stížnosti, jako nedůvodnou; pokud čelí proti zamítnutí ohlášeného odvolání, jako nepřipustnou.

D ů v o d y:

Obžalovaný vyhradil si po vynesení rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 5. března 1926, jímž odsouzen pro zločin zpronevěry, 3denní lhůtu na rozmyšlenou, zda použije opravného prostředku, nepodal však opravného prostředku, skončiv týž den sebevraždou. Jeho manželka (správně vdova) opověděla pak v třídenní zákonné lhůtě zmateční stížnost jakož i odvolání, žádajíc za opis rozsudku k jich provedení; ten i onen opravný prostředek zavrhl však soud první stolice podle Šu 1 čís. 1 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, poukazuje k tomu, že podle Šu 224 tr. zák. úmrtím obžalovaného trestní řízení se končí, rozsudek právní moci nabytí nemůže a že tudíž pozůstalé manželce nepřísluší práva, podati opravný prostředek. Její stížnosti do tohoto odmítacího usnesení nelze přiznati úspěchu, neboť: Aniž bylo třeba pouštět se do rozboru formálního oprávnění vdovy obžalovaného, podati opravné prostředky, se zřetelem na znění Šu 282 tr. ř., mluvícího pouze o manželce, nutno z důvodů vyplývajících z ustanovení Šu 223 a 224 — po případě Šu 526 a 527 tr. zák. — zásadně odmítnouti přípustnost těchto opravných prostředků pro kteroukoliv z osob v Šu 282 tr. ř. uvedených. Podle Šu 223 a) tr. zák. pomíjí zločin smrti zločincovou a podle Šu 224 tr. zák. zrušuje se smrtí pachatelovou, necht' nastala před počatím či po zahájení vyšetřování, před vynesením či po vynesení rozsudku, stíhání zločince a použití trestu.

Obdobná ustanovení obsahují §§y 526 a 527 tr. zák. i co se týče přečinů a přestupků a plyne z nich, že, zemřel-li obžalovaný, jest vyloučena možnost, by v trestním řízení doposud pravoplatně neukončeném kterýmkoli způsobem bylo proti němu pokračováno. Je-li veškeren stíhací úkon vyloučen, není přirozeně ani myslitelné, by se rozhodovalo o opravných prostředcích, ať byly podány ještě obžalovaným, nebo jinou osobou, vyjmenovanou v Šu 282 tr. ř.; vždyť nutno si uvědomiti, že by případné zamítnutí těchto opravných prostředků a potvrzení odsuzujícího rozsudku bylo stavěti na roveň stíhacímu úkonu, který zákon v Šu 224 tr. zák. po smrti obžalovaného zásadně zakazuje; z těchto úvah není možno, by se konal proti zemřelému obžalovanému veřejný rok (veřejné líčení podle Šu 471 tr. ř.) v řízení opravném, jevíť se nezbytnost obžalovaného právě v tomto procesním období nejlépe, kdyby kasační soud (odvolací soud) považoval za nutné, naříditi nové hlavní přelíčení v první stolici, kteréž přece nemůže se konati proti obžalovanému již zemřelému. Je-li takto jisto, že všeliké jednání a rozhodování o opravných prostředcích po smrti obžalovaného je nemožným a podle zákona nepřipustným, plyne z toho nevyhnutelně závěr, že i osobám v Šu 282 tr. ř. uvedeným nepřísluší právo, podati proti rozsudku opravné prostředky. Proti úvahám těm nelze namítati, že by již v zájmu případně

rehabilitace nevinně odsouzeného obžalovaného bylo na místě, přiznati osobám jemu blízkým takové právo, neboť dokud rozsudek nenabyl právní moci, nelze nikdy ještě mluvit o »odsouzení« obžalovaného; nutno ho naopak pokládati v příčině konkrétního činu za neodsouzeného, čímž pak i samočinně odpadá požadavek případné rehabilitace.

Neobstojí ani v téže spojitosti učiněný poukaz stížnosti na ustanovení Šu 354 tr. ř. jakožto jakési obdoby svědčící prý pro domnělé právo ke stížnosti osob zemřelému obžalovanému blízkých; vždyť obnova trestního řízení podmíněna je předpokladem, že obžalovaný byl odsouzen pravoplatně; tu lpí na něm nepochybně již skvrna, pravoplatným rozsudkem soudním vyřčená, že se skutečně dopustil trestného činu; a je tu pak zajisté na místě jistý zřetel na jeho dobré jméno a na vážnost osob jemu blízkých, pokud by se dodatečně dala prokázati jeho nevina; předpoklady tyto nemohou přijti v úvahu v souzeném případě, kde vůbec nelze a nesmí se tvrditi, že obžalovaný byl »soudně potrestán«. Právě ono výjimečné ustanovení Šu 354 tr. ř., jehož se stížnost dovolává, je naopak dokladem, že ve všech ostatních případech má platnost pravidlo, že o opravném prostředku po smrti obžalovaného ani v jeho prospěch nemůže býti řeči. Stejně zřejmě vysvítá i z ustanovení Šu 389 odst. třetí tr. ř., podle něhož povinnost k náhradě útrat ukládá se pouze pravoplatně odsouzenému a z nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 3. dubna 1859, čís. 52 ř. zák., podle něhož přecházejí peněžité tresty na dědice odsouzeného jen tehda, když jeho smrt nastala po pravomocí rozsudku, že o nepravoplatném rozsudku je každé další jednání vyloučeno, a nelze v důsledcích toho též osobám, vyjmenovaným v Šu 282 tr. ř., přiznati právo, podati opravné prostředky proti takovému rozsudku, když podle zákona nemůže o nich býti jednáno. Byla proto zmateční stížnost pozůstalé manželky soudem prvé stolice podle Šu 1 čís. 1 novely k trestnímu řádu právem odmítnuta a jest její, v tomto směru vznesená stížnost nedůvodnou.

Pokud odmítnuto bylo podle téhož ustanovení prvou stolicí i její odvolání, není v zákoně předpisu, podle něhož by byla přípustna stížnost do takového odmítnutí na soud zrušovací; bylo proto v příčině té již s tohoto formálního hlediska stížnost odmítnouti jako nepřipustnou.

Čís. 2359.

Urážkami na cti mohou býti jen útoky snižující způsobem v trestním zákoně blíže vytknutým *m r a v n í* hodnotu postiženého v očích jeho spoluobčanů; nepříznivé posudky (kritika) o vědeckých, uměleckých a pod. úkonech jsou jen tehdy trestnými, vyplývá-li jejich urážlivá povaha z formy jich pronesení, nebo z okolností, za nichž byly proneseny.

Vydávání ve veřejný posměch má jen tehdy povahu urážky ve smyslu Šu 491 tr. zák., spočívá-li v jednání, jímž jest napadený (stejně jako haněním) snižován ve vážnosti a úctě; pouhé sesměšňování nestačí, ne-